

Stanovisko

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR k vybraným bodům programu 92. Plenární schůze RHSD dne 16. srpna 2011

K bodu 2.1. - Návrh zákona o změně zákonů v souvislosti se zřízením jednoho inkasního místa

KZPS ČR vyjadřuje podporu zřízení jednoho inkasního místa (JIM) a požaduje, aby návrh zákona obsahoval pouze nezbytné změny, které přímo souvisí se zavedením jednotného inkasního místa včetně zhodnocení finanční a administrativní náročnosti těchto změn i na podnikatelskou sféru. Za negativní KZPS ČR považuje legislativní neprovázanost navrhovaných změn, zejména zrušení slevy na dani při zaměstnávání zdravotně postižených osob bez ekvivalentního řešení v působnosti MPSV; zrušení investičních pobídek v zákoně o daních z příjmů, když MPO navrhuje novelu zákona o investičních pobídkách.

V souvislosti se zavedením Jednotného inkasního místa dochází k zásadním změnám u financování úrazového a zdravotního pojištění. Je zřejmé, že celý systém JIM je založen na soustředění všech plateb do jednoho místa přímo napojeného na státní rozpočet, který umožňuje státu přímé, nekontrolovatelné hospodaření s veškerými příjmy. Zavedení tohoto způsobu hospodaření je v podstatě jen návratem ke státnímu centralizmu z období před r. 1989.

Úrazové pojištění – dosud zaměstnavatelé platí pojištění pojišťovnam Kooperativa a Česká pojišťovna. Po provedených výplatách náhrad za pracovní úrazy a nemoci z povolání je rozdíl (aktivní saldo) odveden pojišťovnami do státního rozpočtu, kde mizí neznámo kde. Vybrané prostředky (přebytek činí za posledních 5 let cca 6 mld. Kč) nelze používat na prevenci, rehabilitaci a motivaci zaměstnavatelů na úseku bezpečnosti práce. Přes tuto skutečnost je jasná vazba mezi pojišťovnou a pojištěncem – firmou a systém z hlediska náhrady škody zaměstnancům bez vážných poruch funguje.

V novém systému bude odvedena platba na úrazové pojištění prostřednictvím JIM do státního rozpočtu formou daně a v netransparentním systému zmizí definitivně. Výplatu dávek bude provádět státní orgán Česká správa sociálního zabezpečení přímo jednotlivým poškozeným. Ze systému vypadá role zaměstnavatele, který se stává pouze plátcem, pojištěncem zaměstnanec, který bude veškeré nároky uplatňovat individuálně u ČSSZ.

Tímto opatřením se zcela popírá systém pojištění (i pojmově) a proto s tímto postupem KZPS ČR nesouhlasí.

Zdravotní pojištění – situace je analogická; dnes zaměstnavatelé platí pojištění VZP nebo ostatním zdravotním pojišťovnám podle výběru zaměstnance. Dochází sice k přerozdělování

vybraných prostředků mezi pojišťovnami podle struktury pojištěnců, vybrané pojistné však zůstává zdrojem financování zdravotnických služeb u pojišťoven, které s nimi přímo hospodaří a proplácují účty jednotlivým smluvním lékařským pracovištím.

Podle nového uspořádání budou zaměstnavatelé platby na zdravotní pojištění svých zaměstnanců převádět do JIM, které bude samo provádět přerozdělování vybraných prostředků pojišťovnám, přičemž není zřejmé jakým způsobem, v jakých termínech, podle jakých kritérií a v jaké výši bude skutečně prováděno. Tento způsob zřejmě způsobí poruchy v průběžném financování pojišťoven, které je nezbytné pro proplácení zdravotnických výkonů smluvním pracovištím.

S tímto systémem KZPS ČR nesouhlasí.

K bodu 2.2. – Kohezní politika

KZPS ČR podporuje roli MMR jako národního koordinátora v oblasti fondů EU; dále souhlasí s myšlenkou, aby příprava operačních programů byla zajištěna prostřednictvím jednotlivých gestorů pod koordinací MMR.

K bodu 2.3. - Návrh novely zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Předkladatel uvádí, že návrh se předkládá v souladu s Plánem legislativních prací vlády s cílem posílit ochranu práv vlastníků nemovitostí potenciálně dotčených těžbou vyhrazených nerostů. Podle předloženého návrhu má být tohoto účelu dosaženo tím, že se z horního zákona vypustí ustanovení § 31 odst. 4 písmeno b) a ustanovení § 33 odstavec 4.

K bodu 1. a k bodu 2. návrhu zákona

S vypuštěním § 31 odst. 4 písmeno b) a § 33 odst. 4 z horního zákona Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR zásadně nesouhlasí.

Tato připomínka je zásadní.

Odůvodnění:

KZPS zastává názor, že důsledkem předkládaného návrhu zákona bude nadřazování subjektivních či úzkých partikulárních zájmů nad veřejný zájem na využívání nerostného bohatství České republiky ve prospěch české ekonomiky a obyvatelstva. Jeho přijetí způsobí škody spočívající v řadě případů v zablokování těžby v oblastech, v nichž dosud k vyřešení střetů zájmů nedošlo (často i účelově), k licitacím o ceně za přístup k vyhrazeným nerostům pod nemovitostmi ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob, vytváří předpoklady k tvorbě korupčního prostředí a ke spekulacím s nemovitostmi v dobývacích prostorech a ve svých důsledcích povede ke snížení ochrany nerostného bohatství České republiky před neoprávněnými zásahy, jež by mohly nebo měly znemožnit nebo ztížit jeho dobývání. Omezení přístupu státu k nerostnému bohatství, resp. přístup k němu za spekulativní ceny je způsobil vyvolat další růst cen surovin, energií a jejich dostupnosti pro ekonomiku a pro obyvatelstvo.

Stávající horní zákon pojímá institut vyvlastnění jako možnost zásahu do vlastnických práv fyzické nebo právnické osoby převáží-li veřejný zájem na využívání nerostného bohatství ve vlastnictví státu nad subjektivním či partikulárním zájmem za předpokladu, že nedojde k dohodě o vyřešení střetů zájmů s vlastníkem nemovitosti, stejně jako je tomu i v jiných právních předpisech (např. stavební zákon, geologický zákon, energetický zákon, zákon o pozemních komunikacích, zákon o elektronických komunikacích, lázeňský zákon). Existence vyvlastňovacího titulu v zákoně sama o sobě neznamená, že k vyvlastnění dojde.

Předkladatel tvrdí, že odstraněním institutu vyvlastnění ze stávající právní úpravy v horním zákonu odstraní nerovnost v postavení mezi soukromými vlastníky nemovitostí a mezi státem. Návrh zákona a jeho odůvodnění zamlčuje skutečnost, že řízení o vyvlastnění nebo o jiném omezení vlastnických práv k nemovitostem podle horního nebo i jiného zvláštního zákona není projevem libovůle státu; jde o stav, k němuž stát přistupuje zcela výjimečně po vyčerpání všech předchozích postupů s cílem uzavřít dohodu a až po splnění hmotně právních a procesně právních podmínek stanovených ústavním pořádkem České republiky a zákony. Právní řád České republiky obsahuje dostatečné množství pojistek proti tomu, aby stát zneužil svého vrchnostenského postavení proti vlastníku nemovitosti v průběhu povolovacího řízení. Povolovací řízení jsou vedena podle správního řádu, existují opravné prostředky, existuje možnost soudního přezkumu rozhodnutí správního úřadu. Jde-li o těžbu nerostného bohatství České republiky, samostatně i v průběhu řízení se posuzují vlivy povolované činnosti na životní prostředí a ochrana zájmů chráněných zvláštními zákony. Případné řízení o vyvlastnění je řízením, v němž musí být veřejný zájem prokázán.

Z výše uvedených důvodů KZPS ČR zastává názor, že ponechání možnosti vyvlastnit nemovitost pro případ, že bude v řízení prokázáno, že veřejný zájem na využití nerostného bohatství České republiky převažuje nad individuálním nebo partikulárním zájmem, není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky ani s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a že předložený návrh neřeší „narovnání vztahů mezi soukromými vlastníky a státem v oblasti nerostného bohatství“.

K předkládací zprávě

KZPS konstatuje, že předkládací zpráva nesplňuje požadavky stanovené v Legislativních pravidlech vlády a v Jednácím řádu vlády na závěry obsažené v předkládací zprávě. Z tohoto důvodu požadujeme do předkládací zprávy doplnit zhodnocení dopadu vládního návrhu zákona na podnikatelské prostředí České republiky a zhodnocení návrhu zákona na jednotlivé druhy veřejných rozpočtů. Tato připomínka je zásadní.

K důvodové zprávě

KZPS konstatuje, že důvodová zpráva nesplňuje požadavky na odůvodnění stanovené Legislativními pravidly vlády. Požadujeme doplnit důvodovou zprávu o vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, o definování předpokládaného hospodářského a finančního dosahu navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí v České republice, o definování sociálních dopadů a dopadů na životní prostředí. Tato připomínka je zásadní.

V části 4. „Návrh řešení“ se v důvodové zprávě píše o možnosti „domoci se řádného odškodnění nebo finančního vyrovnání v případě potřeby řešení střetu zájmů s těžebními

organizacemi“. Z dikce není jasné, co je „řádným odškodněním nebo finančním vyrovnáním“. Jde o cenu nemovitosti stanovenou podle oceňovacích předpisů, o cenu tržní nebo jde o cenu jinou? Požadujeme, aby předkladatel tuto tezi vysvětlil. Tato připomínka je zásadní.

Ke konzultaci

KZPS upozorňuje na skutečnost, že konzultace v rámci procesu RIA neproběhly s dotčenými subjekty a že předkládaná novela horního zákona není záležitostí, která se týká perspektiv těžby hnědého uhlí v okolí Litvínova nebo na severu Čech obecně. Předložený návrh má dopad na realizaci veškeré těžební činnosti v České republice a je v přímém protikladu se snahami členských států EU zajistit si surovinovou dostatečnost prioritně z vlastních zdrojů. KZPS spatřuje v předloženém návrhu oslabení konkurenceschopnosti podnikatelů v České republice včetně navazujících odvětví a narušení surovinové dostatečnosti České republiky.

Závěr:

KZPS zásadně odmítá předložený návrh zákona jako celek. KZPS zastává názor, že stávající znění horního zákona dostatečně chrání zájmy vlastníků nemovitostí a že případné vyvlastnění je posledním prostředkem v rukou státu pro případ nezbytnosti nakládat se svým majetkem v souladu s veřejným zájmem zajistit pro národní hospodářství a pro obyvatelstvo dostatek surovin za podnikatelsky a sociálně únosné ceny. Přístup k surovinám nemůže být ponechán v rukou vlastníků nemovitostí, pod nimiž je nerostné bohatství České republiky uloženo. Naopak, stát si musí ponechat prostředek, byť krajní, k možnosti nakládat se svým majetkem.

KZPS navrhuje doplnit horní zákon takto:

1. V § 5 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Ochrana a využívání nerostného bohatství je veřejným zájmem.“

2. V § 33 odstavec 4 se za slova „postupuje se“ vkládají slova „po projednání ve vládě České republiky“.

Odůvodnění:

Právo a povinnost prokázat existenci veřejného zájmu přísluší orgánu moci výkonné, nikoliv moci zákonodárné. Veřejný zájem se prokazuje v průběhu správního řízení a vyvlastňovacího řízení.

KZPS ČR v souladu s usnesením PT RHSD pro hospodářskou politiku ze dne 11. srpna 2011:

- upozorňuje Plenární schůzi RHSD ČR na zásadní nesouhlas sociálních partnerů (zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců) s navrhovaným zněním novely Horního zákona
- doporučuje řešit novelizaci Horního zákona v časově jiné posloupnosti, tedy po přijetí Státní energetické koncepce a aktualizaci Surovinové politiky
- doporučuje materiál doplnit o zhodnocení „CIA - zajištění procesu hodnocení korupčních rizik“ a „RIA – zhodnocení efektivity procesu hodnocení dopadů regulace“.

K bodu 2.4. - Návrh na úpravu minimální mzdy od 1. ledna 2012

Zástupci KZPS ČR vyslovili svá stanoviska na jednání PT RHSD pro pracovněprávní vztahy, kolektivní vyjednávání a zaměstnanost dne 10. srpna 2011 a tato jsou obsažena v záznamu a závěrech PT. Tato stanoviska většinou připouštěla zvýšení minimální mzdy v různých úrovních. Po opětovném projednání Koordinační radou KZPS dne 15. srpna 2011 se však KZPS ČR rozhodla své stanovisko oproti jednání PT upravit takto:

- KZPS navrhuje současnou úroveň minimální mzdu nezvyšovat do doby, než bude navržen akceptovatelný způsob odvětvového přístupu k minimální mzdě

Odůvodnění:

- jednotliví členové KZPS navrhuji různou úroveň zvýšení minimální mzda od "0" až po 500,- Kč a není možná shoda na společném stanovisku;
- některá odvětví, což platí zejména pro stavebnictví, které prochází hlubokou krizí a rozhodně pro ně neplatí ekonomické argumenty, o něž se opírají návrhy na zvýšení MM
- jednotlivá odvětví se rozdílným tempem vyrovnávají s dopady finanční krize z let 2008 - 2010, a tudíž na ně nelze uplatnit jednotný postup;
- i odvětví v současné době růstová jsou ve svém růstu závislá na německém trhu, který v posledních dnech začíná opět vykazovat tendence k poklesu. Společně s dalšími krizovými signály se obáváme rychlého obratu v ekonomickém vývoji (kterým se návrhy na zvýšení MM zdůvodňují);
- u všech odvětví s nejnižšími mzdami a velkou konkurencí na trhu (služby, zemědělství, stavebnictví, textil, oděv, kůže, atd.) má zvýšení minimální mzda silné nivelizační dopady;
- jediné řešení vidíme v tom vytvořit prostor pro individuální posouzení vývoje každého odvětví a zapojit do rozhodování o minimální mzdě dohody sociálních partnerů daného odvětví.

Zásadně nesouhlasíme se zrušením možnosti procentního snížení minimální mzdy u zdravotně postižených zaměstnanců, nepovažujeme toto za diskriminační. Mnozí z těžce postižených nedosahují ani zlomku produktivity práce, která by odpovídala minimální mzdě a doplatky do minimální mzdy tak představují neproduktivní náklady práce, v podstatě suplují sociálně pracovní terapii. Neodpovídá to proklamaci za stejnou práci stejná odměna.

Jsou pouze dvě řešení:

- buď kompenzace růstu MM zvýšením dotací (tedy v rámci novely §78 zákona o zaměstnanosti)
- nebo postupné uvolnění části „zaměstnanců“ s velmi nízkou produktivitou a převahou sociálně pracovní terapie.

Pokud se některý ze zaměstnavatelů touto redukcí počtu OZP (a probíhajícím „uzdravováním“ OZZ a invalidů I. stupně) dostane pod kritickou hranici 50%, způsobí dominový efekt zánik celého subjektu – včetně míst OZP produktivnějších.

Pokud dojde ke zvýšení minimální mzdy, musí dojít ke změně v projednávaném návrhu zákona o zaměstnanosti - § 78:

- buď zvýšením limitu příspěvku na osobní náklady zaměstnance se ZP z částky 6000,- měsíčně přiměřeně zvýšení minimální mzdy
- nebo zapracováním valorizačního principu do textu § 78 zákona o zaměstnanosti – například „75% hodnoty minimální mzdy platné v NH“ namísto pevné částky 6000,- v souladu s nařízením EK 800/2008.

KZPS ČR není současně proti zrušení procentního snížení minimální mzdy u absolventů.

K bodu 2.5. - Důchodové pojištění zaměstnanců vykonávajících riziková a namáhavá povolání

Základní principy řešení problematiky důchodového pojištění zaměstnanců vykonávajících riziková a namáhavá povolání předkládané Ministerstvem financí odpovídají základním principům, na kterých se shodli zástupci všech tří stran PS RHSD pro koncepci důchodové reformy na MPSV dne 29. června 2011.

KZPS ČR přesto akcentuje „roli státu v celé problematice“ tedy, zda pro zvláštní příspěvek zaměstnavatele bude stanovena zvláštní daňová úleva nad rámec současně navrhované (např. v rozsahu 12 000,- Kč).

V Praze dne 16. srpna 2011

Jan Wiesner
předseda